

JSM-kilpailun erikoismääräykset, kausi 2023–2024

ESIPUHE

Kilpailussa noudatetaan näiden erikoismääräyksiensä lisäksi pysyvien SM-kilpailumääräyksiensä luvun neljä määräyksiä sekä Suomen kilpailumääräyksiä. Lisäksi noudatetaan Suomen Shakkiliiton kurinpitomääräyksiä ja eettisiä sääntöjä sekä FIDEn eettistä koodistoa.

SM-liiga, I- ja II-divisioona ovat FIDEn kilpailuja ja niiden tulokset toimitetaan FIDEn vahvuuslukulaskentaan.

SM-liigassa tasapelin sopiminen ilman tuomarin suostumusta ei ole sallittua ennen kuin molemmat pelaajat ovat siirtäneet vähintään kaksikymmentä (20) siirtoa. **Mikäli tasapeli on sovittu ennenaikaisesti ilman tuomarin hyväksyntää, niin kummaltakin joukkueelta vähennetään puoli pelipistettä vertailusta.**

Kaikki SM-liigan, I- ja II-divisioonan pelit tallennetaan ja julkaistaan.

Kaikki tarpeelliset yhteystiedot löytyvät erikoismääräysten viimeiseltä sivulta!

Lisenssit: Henkilö, joka pelaa sarjaottelun ilman voimassa olevaa pelaajalisenssiä, merkitään hävinneeksi riippumatta pelinsä tuloksesta, ja vaikutus ulottuu myös joukkuetulokseen. Lisenssimaksu on suoritettava ennen ottelun alkua ensisijaisesti Suomisportissa, <http://www.shakkiliitto.fi/ostamassa-lisenssia/>

Jos maksaminen ei onnistu Suomisportin kautta, niin olkaa yhteydessä palvelupäällikkö Jorma Paavilaiseen. Lisenssiä ei voi maksaa pelipaikalla. Seura vastaa siitä, että kaikilla sen sarjaotteluissa pelaavilla on voimassa oleva lisenssi.

YLEISTÄ KILPAILUSTA

1. Kilpailujärjestelmä ja seuraamukset

Kaikissa sarjoissa ja lohkoissa pelataan täydellinen turnaus. JSM-toimikunta päättää tarkemmin kilpailuohjelmasta.

Seuraamukset:

Seurajoukkueiden EM-kilpailuun vuodelle 2024 valitaan joukkueet SM-liigan paremmuusjärjestyksessä paikkojen määrän mukaan. Paikkojen määrä vaihtelee vuosittain. SM-liigan kaksi viimeistä joukkuetta putoavat I-divisioonan kaudelle 2024-25

I-divisioonan lohkovoittajat nousevat SM-liigaan kaudelle 2024–2025. Lohkojen kaksi viimeistä joukkuetta putoavat II-divisioonan kaudelle 2024–2025.

II-divisioonan lohkovoittajat nousevat I-divisioonan kaudelle 2024–2025. II-divisioonan lohkojen viimeiset joukkueet putoavat III-divisioonan kaudelle 2024–2025.

III-divisioonasta voi nousta II-divisioonan 8 joukkuetta. JSM-toimikunta päättää nousukarsinnan toteutuksen, kun lohkojen ja joukkueiden lukumäärä on tiedossa.

2. III-divisioonan nousukarsinnat

JSM-toimikunta päättää otteluparit, kun nousukarsintaan osallistuvat joukkueet ovat selvillä. Otteluparien maantieteelliset etäisyydet pyritään minimoimaan, mutta saman lohkon joukkueet eivät kohtaa karsinnassa. Ottelupareissa otetaan mahdollisuuksien mukaan vahvuuskeskiarvo huomioon siten, että kaikki otteluparit olisivat toisiinsa nähden mahdollisimman tasapuoliset.

3. Joukkueen pelaajalista

Kaikki seurat, joilla on joukkue SM-liigassa, I-divisioonassa tai II-divisioonassa ilmoittavat korkeintaan 25 pelaajaa sisältävän pelaajalistan vahvuusluvun mukaisessa järjestyksessä. Joukkueella on oikeus käyttää vain listalle nimettyjä pelaajia kauden aikana. Vahvuuslukujärjestyksestä voidaan poiketa vain perustellusta syystä. SM-liigassa ja I-divisioonassa nimetään vakiokokoonpano pöydille 1–8 ja II-divisioonassa pöydille 1–4. Varapelaajat nimetään seuraavasti: SM-liiga ja I-divisioona korkeintaan 17 varapelaajaa ja II-divisioona korkeintaan 21 varapelaajaa. Kaikkien pelaajien, jotka pelaavat kauden aikana kolmella ylimmällä sarjatasolla on oltava rekisteröityinä tai rekisteröitävissä FIDEn vahvuuslukujärjestelmään. Rekisteröimätön pelaaja on pelikelpoinen, kun pelaajasta on käytettävissä tarkka tieto nimestä, sukupuolesta, syntymäajasta ja kansalaisuudesta. Tiedot toimitetaan FIDE-laskentahenkilö Kalle Kumpulaiselle. III-divisioonassa ilmoitetaan neljä nimeä vakiokokoonpanoksi. Varapelaajia ei tarvitse ilmoittaa.

Joukkueen pelaajalista (SM-liiga, I- ja II-divisioona korkeintaan 25 pelaajaa) ja III-divisioonan kokoonpano sekä joukkueiden yhteyshenkilötiedot ilmoitetaan täydennetyssä JSM-kutsussa olevalla sarjakohtaisella lomakelinkillä JSM-toimikunnalle viimeistään 11.8.2023. Joukkueen vakiokokoonpano on ilmoitettava joukkueittain vahvuuslukujen mukaisessa tai muuten perusteltavissa olevassa vahvuusjärjestyksessä. Varapelaajat valitaan seuran oman valinnan mukaan. Sarjaotteluissa voidaan SM-liigassa sekä I- ja II-divisioonassa käyttää vain pelaajalistalle nimettyjä pelaajia.

Samassa lohkossa sama pelaaja ei saa pelata kahdessa eri joukkueessa. Tämä ei koske III-divisioonaa, siinä pätee vain sääntö ettei samaa joukkuetta vastaan saa pelata kahta kertaa.

Joukkueen pelaajalistaan tai III-divisioonan kokoonpanoon voidaan anoa muutosta 31.12.2023 mennessä. Mikäli muutoksessa listalle ollaan lisäämässä pelaajaa, joka on vahvuudeltaan viidenneksi alinta varapelaajaa heikompi, niin muutosta voidaan anoa koko kauden ajan. Mahdolliset erikoistilanteet JSM-toimikunta käsittelee erikseen. Jos anomus koskee seurasiirtoa tai ulkomaalaista pelaajaa, käsitellään anomus vasta, kun pelaajan lisenssi on maksettu ja mahdollinen seuranvaihtomaksu maksettu Suomen Shakkiliiton tilille. Pelaaja ei kuitenkaan voi pelata kahden eri seuran joukkueissa saman kauden aikana.

Ulkomaalaisten pelaajien käyttömahdollisuus on rajoitettu vain SM-liigan osalta. Liigajoukkueeseen saa nimetä korkeintaan kaksi sellaista pelaajaa, jotka eivät ole Suomen kansalaisia tai edusta FIDEssä Suomen Shakkiliittoa. Vakiokokoonpano ja otteluissa pelanneet varapelaajat mukaan luettuna joukkueessa saa pelata kauden aikana kaksi näin määriteltä ulkomaalaista.

4. Kilpailun yleinen aikataulu

JSM-toimikunta määrää pelipäivät. Pelipäivät julkaistaan sarjaohjelmien yhteydessä.

Ottelun pelaaminen ohjelmasta poikkeavana ajankohtana on mahdollista JSM-toimikunnan päätöksellä. Muutosta tulee anoa vähintään seitsemän (7) vuorokautta ennen alkuperäistä pelipäivää. Ottelut alkavat klo 12, jollei toisin ole sovittu.

OTTELUIHIN LIITTYVÄT JÄRJESTELYT

5. Kotijoukkueen yhteyshenkilön ja pelipaikkajärjestäjän velvollisuudet

Vähintään seitsemän (7) vuorokautta ennen ottelua kotijoukkueen yhteyshenkilön on ilmoitettava pelipaikka vierasjoukkueen yhteyshenkilölle.

Kotijoukkueen yhteyshenkilö tekee ottelun tulosilmoituksen samana päivänä pelien päätyttyä JSM-sivuilla olevalla verkkotulosilmoituslomakkeella.

SM-liigan otteluiden tallennuksen uudesta käytännöstä tiedotetaan myöhemmin.

Aiempi käytäntö oli:

Otteluiden pelipaikkajärjestäjänä olevan seuran velvollisuuksiin kuuluu tallentaa pelit SM-liigassa. HSL-merkityissä otteluissa tallennustehtävä kuuluu kotijoukkueelle eikä HSL:lle, jollei toisin ole sovittu. Pelit tulee lähettää viimeistään viikon kuluessa ottelusta sähköisesti (PGN-, CA- tai CB-muotoisena) osoitteeseen [jspmelit\(at\)shakki.net](mailto:jspmelit(at)shakki.net).

I- ja II-divisioonan pöytäkirjat suositellaan tallennettavaksi kuten aiemmin SM-liigassa. Toissijaisesti alkuperäiset pöytäkirjat voidaan lähettää kuuden (6) vuorokauden kuluessa ottelusta postitse, Harri Mikkonen, Kaapelintie 11 C 6, 37600 VALKEAKOSKI. III-divisioonassa kotijoukkueen on säilytettävä pöytäkirjat kilpailun päättymiseen saakka.

Jos kotijoukkueen yhteyshenkilö on estynyt hoitamasta tehtäviään, on hänen tilalleen viivytyksettä nimettävä varahenkilö. Seura vastaa siitä, että kaikilla joukkueilla on koko kilpailun ajan tavoitettavissa oleva yhteyshenkilö. Yhteyshenkilön tai pelipaikkajärjestäjän velvollisuuksien rikkomuksista voidaan määrätä 80 euron rahasanktio ja vastajoukkueelle aiheutuvat kustannukset voidaan määrätä korvattavaksi.

6. Ottelun kokoonpano ja luovutukset

Yksittäisten otteluiden kokoonpanoihin sovelletaan pysyvien SM-kilpailumääräysten kohdan 4.2 määräyksiä näiden erikoismääräysten poikkeuksia lukuun ottamatta. III-divisioonassa on mahdollista hankkia joukkuekohtainen lisenssi. Kaikilla pelaajilla tulee olla voimassa oleva pelaajalisenssi. Poikkeuksena tähän on III-divisioona, jossa korkeintaan 10 selopeliä pelannut pelaaja saa pelata ilman lisenssiä.

Kotijoukkueella on mustat nappulat parittomilla pöydillä. Mikäli joukkue ei pelaa täysilukuisena, tulee yhteyshenkilön ilmoittaa siitä viimeistään ottelua edeltävänä iltana klo 20 mennessä vastustajan yhteyshenkilölle ja JSM-toimikunnalle. Luovutukset annetaan alimmilla pöydillä. Mikäli joukkueesta puuttuu enemmän kuin **kaksi** pelaajaa 8-henkisessä joukkueessa tai enemmän kuin **yksi** pelaaja 4-henkisessä joukkueessa, joukkueen katsotaan luovuttaneen koko ottelun. Mahdolliset erikoistilanteet JSM-toimikunta käsittelee erikseen.

Koko ottelun luovuttanut joukkue saa **pistesanktion (-2)** sarjataulukkoon ja **rahasanktion**. Kolmella ylimmällä sarjatasolla rahasanktio on **200 euroa**. III-divisioonassa rahasanktio on **100 euroa**.

Kummankin joukkueen on ilmoitettava kokoonpanonsa viisi (5) minuuttia ennen ottelun alkua. Mikäli kokoonpanoon ilmoitettu pelaaja ei saavu ottelun aikana pelipaikalle lainkaan, JSM-toimikunta voi määrätä seuralle rahasanktion (**100 euroa** kahdella ylimmällä ja **50 euroa** kahdella alimmalla sarjatasolla). Viimeisten pöytien luovutustapauksissa vastustajajoukkueella täytyy olla nimettynä pöydälle sääntöjenmukainen pelaaja, muutoin pöydän tulos on 0–0.

7. Peli aika

Ottelun kaikilla pöydillä käytetään samaa peliaikaa. Peli aika on 90 minuuttia + 40 siirron jälkeen 30 minuuttia sekä 30 sekuntia siirtolisää joka siirrosta. III-divisioonassa voidaan käyttää muuta JSM-toimikunnan hyväksymää peliaikaa. SM-liigassa kelloissa ei käytetä siirtolaskuria.

OTTELUN PELITAPAHTUMISTA

8. Kapteenien asema

Kapteenien aseman osalta noudatetaan FIDEn turnausmääräyksien kohta 7: *Kapteeni on oikeutettu neuvomaan joukkueensa pelaajaa tarjoamaan tasapeliä tai hyväksymään tasapelitarjous. Myös pelaaja on oikeutettu kysymään joukkueen kapteenilta neuvoa, tulisiko hän suostua tasapelitarjoukseen tai tulisiko hänen ehdottaa tasapeliä. Kaikissa tilanteissa näiden neuvojen on oltava lyhyitä (esim. "ehdota tasapeliä", "kyllä", "ei") ja minkäänlainen keskustelu ei ole sallittua. Kapteeni on myös oikeutettu tiedottamaan joukkueensa pelaajille ottelun tilanteesta.*

Jos alun perin nimetty kapteeni on estynyt, niin valitaan varakapteeni hoitamaan tehtäviä. Mikäli kapteenia ei ole nimetty, kapteeni määräytyy pöytäjärjestyksen perusteella. Kun pelipaikalla ei ole tuomaria eikä ulkopuolista toimitsijaa, on joukkueiden kapteeneilla kilpailun toimitsijaa vastaava rooli, joka mahdollistaa esimerkiksi ulkopuoliseen häiriöön puuttumisen.

Suomen Shakkiliiton hallituksen tai JSM-toimikunnan jäsenet eivät saa toimia JSM-joukkueen kapteeneina.

9. Määräykset pelitapahtumien osalta

Peleissä noudatetaan Shakin sääntöjen 1.1.2023 voimaan tullutta versiota.

FIDEn shakkisääntöjen ja SM-kilpailumääräysten mukaisesti elektronisten kommunikointilaitteiden käyttö pelien aikana on kielletty. Tämä tarkoittaa sitä, että pelaaja ei saa kantaa mukanaan matkapuhelinta tai muuta elektronista laitetta, vaan niiden on oltava muualla ja täysin suljettuna. Matkapuhelimen tai muun elektronisen laitteen luvattomasta hallussa pitämisestä, käsittelystä tai sen aiheuttamasta äänestä tuomitaan häviö. SM-liigassa matkapuhelimet ja muut elektroniset laitteet kerätään ennen ottelun alkua. Mikäli pelipaikalla pelataan SM-liigan ottelun aikana myös muita otteluita, myös näihin otteluihin osallistuvien pelaajien matkapuhelimet ja muut elektroniset laitteet kerätään.

SM-liigaotteluissa on aina paikalla JSM-toimikunnan nimeämä FIDEn lisenssirekisterissä oleva kansainvälinen, FIDE- tai kansallinen shakkituomari, joka tekee ratkaisut ottelun aikana. Tuomari tuomitsee myös muut samassa pelipaikassa pelattavat ottelut.

Otteluissa, joissa pelipaikalla ei ole nimettyä tuomaria, molempien joukkueiden kapteenien katsotaan toimivan tuomarin ominaisuudessa. Tällöin toimitaan seuraavasti:

Pelaajan on pidettävä pöytäkirjaa koko pelin ajan. Vastapelaaja tai toimitsijana toimiva kumman tahansa joukkueen kapteeni voi vaatia pöytäkirjan täydentämistä, jos pelaajalta puuttuu enemmän kuin kolme puolisiirtoa pöytäkirjasta (siis yksi toisen siirto ja kaksi omaa siirtoa). Pöytäkirjakorjaukset on suoritettava oman kellon käydessä. Pelaaja häviää pelin kolmannesta huomautuksesta ja vastustaja voittaa pelin, mikäli hän voi tehdä vastustajastaan matin laillisella siirtosarjalla.

SM-liigaa alemmilla sarjatasoilla pelipaikalla olevan tuomarin puuttuessa joukkueiden kapteenit ratkaisevat esiintyneet vaatimukset ja kiistatilanteet. Jos kapteenit eivät pääse yksimielisyyteen, niin tilanne esitetään puhelimitse jollekulle samalle päivälle merkityn liigaottelun tuomarille tai kilpailun päätuomarille.

Sopupelitapauksissa noudatetaan Shakkiliiton kurinpitomääräyksiä ja eettisiä sääntöjä.

VASTALAUSEET JA KILPAILUORGANISAATIO

10. Vastalauseet

Kaikki kilpailujärjestelmään liittyvät vastalauseet käsittelee JSM-toimikunta ja pelitapahtumiin liittyvät vastalauseet päätuomari. Oikeus tehdä vastalause pelin tapahtumista tai virheellisestä kokoonpanosta on vastustajajoukkueella tai saman lohkon joukkueella.

Kilpailujärjestelmään liittyvä vastalause on jätettävä JSM-toimikunnalle sähköpostitse viiden (5) vuorokauden kuluessa siitä, kun tulokset on julkaistu JSM-sivulla. JSM-toimikunnan on tehtävä ratkaisunsa seitsemän (7) vuorokauden kuluessa vastalauseen saapumisesta. Toimikunta antaa ratkaisunsa kirjallisesti. JSM-toimikunnan ratkaisusta voi valittaa kirjallisesti shakkituomaritoimikuntaan viiden (5) vuorokauden sisällä päätöksen toimittamisesta.

Pelin tapahtumia tai tuomarin päätöstä koskeva vastalause on jätettävä kilpailun päätuomarille sähköpostitse viiden (5) vuorokauden kuluessa siitä, kun tulokset on julkaistu JSM-sivuilla. Päätuomarin on annettava ratkaisunsa seitsemän (7) vuorokauden kuluessa vastalauseen saapumisesta. Päätuomari antaa ratkaisunsa kirjallisesti. Päätuomarin ratkaisusta voi valittaa shakkituomaritoimikuntaan viiden (5) vuorokauden kuluessa päätöksen toimittamisesta. Mikäli vastalauseen kohteena olevan päätöksen on tehnyt päätuomari itse, vastalause tulee tehdä suoraan shakkituomaritoimikuntaan viiden (5) vuorokauden kuluessa siitä, kun tulokset on julkaistu JSM-sivuilla.

Vastalauseesta on jätettävä vetoraha, joka määräytyy sarjatason perusteella seuraavasti

- SM-liiga ja I-divisioona: 100 euroa
- II-divisioona ja III-divisioona: 50 euroa

Vetoraha palautetaan, mikäli vastalause hyväksytään. Vetoraha voidaan palauttaa käsittelevän toimielimen päätöksellä myös, mikäli vastalause hylätään. Vetoraha tulee maksaa vain kerran, eli muutoksenhausta ei peritä erillistä maksua.

11. Toimihenkilöt

Kilpailun järjestelyistä vastaa Suomen Shakkiliiton hallituksen asettama JSM-toimikunta, johon kuluvat Jyrki Kytöniemi (pj./kilpailun johtaja), Jouko Viljanen (vpj.), Tomi Renberg ja Tomi Tocklin. Toimikuntaa voidaan täydentää.

12. Tuomarit

Kilpailun päätuomarina toimii KvT Mika Hakala ja varalla on KvT Timo Munukka.

Liigaotteluihin nimetyt tuomarit toimivat puhelintuomareina kaikilla sarjatasoilla. Liigatuomareiksi katsotaan ko. päivänä SM-liigan tuomareiksi merkityt henkilöt sekä päätuomari. JSM-toimikunta voi tarpeen mukaan nimetä lisää tuomareita eri sarjatasoille kauden aikana.

13. Yhteystiedot

JSM-toimikunta: ensisijaisesti jsm2324@shakkiliitto.fi tai toissijaisesti tekstiviestitse toimikunnan puheenjohtajalle

- Puheenjohtaja/kilpailun johtaja: KT Jyrki Kytöniemi, 0451360675
- Varapuheenjohtaja: KT Jouko Viljanen
- Jäsen: KT Tomi Renberg
- Jäsen: KT Tomi Tocklin

Päätuomari: KvT Mika Hakala, mika.hakala@raseko.fi, 0505286565

- Varalla KvT Timo Munukka, timo@munukka.net, 0509310608

Fide-laskentahenkilö: Kalle Kumpulainen, ktkumpul@gmail.com, 0504431762

Tuomaritoimikunta: KT Kalle Kumpulainen, ktkumpul@gmail.com, 0504431762

Shakkiliiton hallitus/toiminnanjohtaja: Marko Tauriainen, marko.tauriainen@shakkiliitto.fi, 0505813500

Lisenssit: palvelupäällikkö Jorma Paavilainen, jorma.paavilainen@shakkiliitto.fi, 0404851547

Pelien toimitus: jsmpelit@shakki.net TAI Harri Mikkonen, Kaapelintie 11 C 6, 37600 Valkeakoski